

## **SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 222

van **KOEN VAN DEN HEUVEL**

datum: 11 januari 2024

---

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

---

### *Riviercontract Vliet-Molenbeek - Stand van zaken*

Ik stel deze vraag in opvolging van mijn schriftelijke vraag nr. 111 van 20 oktober 2021 waarin ik vroeg naar een stand van zaken betreffende het riviercontract Vliet-Molenbeek.

Sinds 2019 loopt er een traject om in de omgeving van de Vliet-Molenbeek het overstromingsrisico terug te dringen. In maart 2019 werd er gestart met de ondertekening van een charter waarna een participatietraject met belanghebbenden werd opgestart waarin inwoners ideeën konden delen over de waterhuishouding rondom de Vliet-Molenbeek van Asse tot Bornem. Uiteindelijk is er een lijst met 43 concrete acties afgeklopt, verdeeld over vier thema's: wateroverlast, droogte, waterkwaliteit en waterbeleving. De acties moeten gerealiseerd zijn binnen een termijn van 3 tot 5 jaar.

Op 10 juni 2022 ondertekenden negentien partners waaronder de gemeenten Bornem, Puurs-Sint-Amands, Londerzeel, Meise, Merchtem en Asse het riviercontract Vliet-Molenbeek en gaan ze samen met de provincies, de Vlaamse overheid en het polderbestuur het engagement aan om werk te maken van de afgesproken acties.

1. Wat is de stand van zaken betreffende de 43 actiepunten?
  - a) Welke actiepunten zijn nog niet opgestart?
  - b) Welke actiepunten zijn in onderzoeksfase?
  - c) Welke actiepunten zijn lopende?
  - d) Welke actiepunten zijn afgerond?
2. Denkt de minister dat het riviercontract voldoende robuust is om de mogelijke toekomstige overvloedige regenval in de regio aan te kunnen of zijn er volgens haar zaken die herbekeken moeten worden nadat de regio begin 2024 ook te maken kreeg met overstromingen?
3. Hoe en wanneer zal het riviercontract geëvalueerd worden?
4. Welk budget heeft de Vlaamse overheid uitgetrokken binnen het stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 voor de acties?

**ANTWOORD**

op vraag nr. 222 van 11 januari 2024

van **KOEN VAN DEN HEUVEL**

---

1. De opvolging van het Riviercontract gebeurt vanuit het bekkensecretariaat Benedenscheldebekken. Het organiseert hiertoe regelmatig bilateraal overleg met de betrokken actoren alsook integrale projectvergaderingen met alle betrokken partners.

- a) Actie 2: een toetsingskader vastleggen voor projecten in overstromingsgevoelig gebied
- b) Heel wat acties van het Riviercontract rond wateroverlast, droogte en structuurherstel werden opgenomen in het dienstenbestek Benedenscheldebekken. De volgende acties maken deel uit van het dienstenbestek perceel 2:
- Actie 4: de aanleg van een dijk aan de wijk Sneppelaar (VMM)
  - Actie 38: de aanleg van sedimentvang in de omgeving van de Herbodinnemolen (VMM)
  - Actie 32: de beekstructuur herstellen (VMM)
  - Actie 33: het integraal beheer en onderhoud van waterlopen en grachten. alle waterbeheerders (VMM, provincie Vlaams-Brabant, polder Vliet en Zielbeek en lokale besturen)
  - Actie 34: ecologisch ingerichte oeverzones aanleggen (alle betrokken waterbeheerders)

Volgende acties zijn eveneens in onderzoeksfase, maar lopen via andere opdrachten:

- Actie 6: een nieuwe verbinding leggen tussen de Vliet en de Schelde: haalbaarheidsonderzoek lopend (VMM)
  - Actie 20: de mogelijkheden onderzoeken om verdroging tegen te gaan in de vallei van de Vliet in Klein-Brabant (ANB)
- c) Heel wat acties van het Riviercontract rond wateroverlast, droogte en structuurherstel werden opgenomen in het dienstenbestek Benedenschelde perceel 3. Deze acties zijn in ontwerpfase.
- Acties thema wateroverlast:
    - Actie 7: de aanleg van een overstromingsgebied in Wolvertem (Leefdaal-Slozenstraat) (provincie Vlaams-Brabant)
    - Actie 8: de aanleg van een overstromingsgebied in Wolvertem (Vier Eiken-Neerpoorten) (provincie Vlaams-Brabant)
    - Actie 9: de aanleg van een beschermingsdijk in Londerzeel (Beemden) (provincie Vlaams-Brabant)
    - Actie 10: de aanleg van een nieuwe verbinding met de Koevoetbeek (polder Vliet en Zielbeek, De Watergroep, Londerzeel, VMM en provincie Vlaams-Brabant)
    - Actie 14: ruimte voor water creëren in de vallei van de Klaverbeek (polder Vliet en Zielbeek)
  - Acties thema droogte:
    - Actie 21: Water-land-Schap 2.0-project 'Water zonder (be)grenzen in de Vlietvallei' (polder Vliet en Zielbeek, Londerzeel, Puurs-Sint-Amands)

- en Bornem, Natuurpunt, Regionaal Landschap Schelde-Durme, ANB en Boerenbond)
  - Actie 22: een aanpak uitwerken tegen verdroging in de vallei van de Kleine Molenbeek (polder Vliet, Zielbeek en VLM)
- Volgende acties lopen via andere opdrachten of zijn opgenomen in de werking van de betrokken instanties:
  - Actie 13: de heraanleg van de verbinding vijvers kasteel Hof te Melis (Puurs-Sint-Amunds, polder Vliet en Zielbeek)
  - Actie 23: maatregelen nemen voor een actief peilbeheer (VMM). In 2023 heeft VMM de stuw net opwaarts het wachtbekken heraangelegd en geautomatiseerd. Peilafspraken zijn gemaakt tussen de waterbeheerders
  - Actie 29: bomen en groen aanplanten (Regionaal Landschap Brabantse Kouters, provincie Vlaams-Brabant en alle lokale besturen)
  - Actie 37: erosiemaatregelen uitwerken in bovenstroomse gebieden (Asse, Meise en Merchtem en provincie Vlaams-Brabant). Dit wordt actief opgevolgd door de erosiecoördinator van de provincie Vlaams-Brabant en het waterschap Brabantse Kouters.
- Een detailoverzicht en verdere bespreking van de stand van zaken van volgende acties wordt geagendeerd op het Integraal projectoverleg in het voorjaar van 2024. Op dit overleg wordt een evaluatie voorzien van de hoogwaterperiode eind 2023-begin 2024 met aandacht voor *lessons learned* en mogelijke verbeterpunten voor toekomstige aanpak.
  - Actie 1: de naleving van de watertoets beter controleren (alle betrokken lokale en provinciale overheden)
  - Actie 3: niet-vergunde ophogingen strenger aanpakken (Puurs-Sint-Amunds, Londerzeel, Meise en Bornem)
  - Actie 15: hemelwater bufferen in woonkernen (alle lokale besturen)
  - Actie 16: de buffercapaciteit van grachten verhogen (Bornem, Meise en Puurs-Sint-Amunds, polder Vliet en Zielbeek, Agentschap Wegen en Verkeer)
  - Actie 17: individuele maatregelen meer bekendheid geven (VMM, lokale besturen)
  - Actie 18: deskundig wateradvies aanbieden (provincie Vlaams-Brabant, Meise en DuBo)
  - Actie 19: subsidies verlenen om overstromingsresistent te verbouwen (Puurs-Sint-Amunds, VMM)
  - Actie 24: de opties bekijken om meer land onder water te zetten in periodes van hoogwater (alle waterloopbeheerders)
  - Actie 25: hemelwater- en droogteplannen opmaken (alle lokale besturen)
  - Actie 26: waterrecuperatie voorzien aan openbare gebouwen (Asse, Londerzeel en Meise)
  - Actie 27: infoavonden organiseren rond regenwateropvang en -hergebruik (Asse, Londerzeel, Meise en Puurs-Sint-Amunds)
  - Actie 28: waterverlies door bronbemalingen beperken (VMM, Meise en de andere lokale besturen)
- Verder wijzen wij op het lopende proces voor afbakening van de Watergevoelige openruimtegebieden met volgende dossiers binnen het projectgebied:
  - 'Merchtem Kom' in Merchtem
  - 'Schoolomgeving' in Merchtem
  - 'Hof ter Bollen' in Puurs-Sint-Amunds
  - 'Kanadabos' in Puurs-Sint-Amunds

- 'Winkelveld' in Puurs-Sint-Amands
- 'Hof ter Bollen - bis' in Puurs-Sint-Amands
- 'Burcht' in Londerzeel
- Acties thema waterkwaliteit:
  - Actie 30: meer investeren in riolering (alle lokale besturen, de gemeentelijke rioolbeheerders, Aquafin, VMM, Agentschap Wegen en Verkeer). De uitbouw van de saneringsinfrastructuur wordt mee opgevolgd vanuit het bekkensecretariaat via de IP-vergaderingen en bilateraal overleg.
  - Actie 31: calamiteiten adequaat aanpakken (alle lokale en provinciale overheden, polder en VMM)
  - Actie 35: het nutriëntenverlies door de landbouw beperken (bedrijfsgildes van Bornem en Puurs-Sint-Amands, Boerennatuur)
  - Actie 36: de regels voor oeverzones strenger handhaven alle waterbeheerders (VMM, provincie Vlaams-Brabant, polder Vliet en Zielbeek en lokale besturen)

d) Actie 23: maatregelen nemen voor een actief peilbeheer (VMM). In 2023 heeft de VMM de stuw net opwaarts het wachtbekken heraangelegd en geautomatiseerd. Peilafspraken zijn gemaakt tussen de waterbeheerders

2. De evaluatie van de wateroverlastperiode is nog volop aan de gang maar enkele lessen kunnen al wel getrokken worden.

De reeds uitgevoerde beschermingsmaatregelen door zowel provincie Vlaams Brabant als de VMM hebben hun nut bewezen en hebben ervoor gezorgd dat er, vergeleken met voorgaande periodes met overvloedige regenval, minder woningen schade hebben geleden.

Het is essentieel om elke vierkante meter overstromingsgevoelig gebied te vrijwaren en elke kubieke meter waterbergend vermogen te behouden door een goede ruimtelijke ordening en adequate watertoets te bewerkstelligen. De Vallei van de Vliet Molenbeek zal in de toekomst gevoelig blijven voor overstromingsschade, onder meer door de verspreide bebouwing, maar ook door de klimaatverandering. Slecht gelegen woningen kunnen niet afdoende gevrijwaard worden bij zeer hoge neerslag. Voor dergelijke woningen lijkt het aangewezen om in te zetten op individuele bescherming (actie 17).

3. In principe loopt het Riviercontract af in maart 2024. Het lijkt logisch om een herziening/verlenging van het Riviercontract te laten samenlopen met de opmaak van het nieuwe Stroomgebiedbeheerplan 2028-2033. Het bekkensecretariaat zal het initiatief nemen tot het updaten van het Riviercontract.
4. Het ontwerp van de acties uit percelen 2 en 3 van het Dienstenbestek Benedenschelde zijn ten laste genomen van de Vlaamse overheid voor een respectievelijk bedrag van 1.047.674 euro en 1.513.123 euro.

Naast de vermelde acties in het kader van het riviercontract zijn de revisie van de pompen in het gemaal op de Vliet-Grote Molenbeek (ten bedrage van 1.500.000 euro) en de bouw van een automatische krooshekreiniger (ten bedrage van 805.000 euro) in opdracht van de VMM in uitvoering.

Binnen Waterlandschap 2.0 is 'Water zonder begrenzen in de Vlietvallei' ook ten laste van de Vlaamse overheid vastgelegd ten bedrage van 1.255.224 euro en dit in het kader van 'Vlaamse Veerkracht'.